

Zbirka Ergo.

Ljubljana: Mladinska knjiga, 2020.

| M | 4. stopnja | srednješolci

| Strokovna literatura za odrasle, koronavirus

Paolo Giordano: **V času epidemije**

Tomaž Grušovnik: **Karantenožofija**

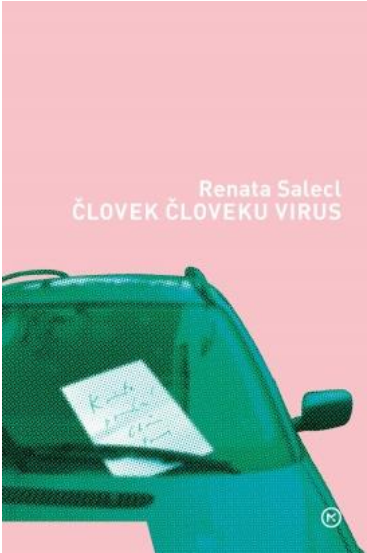
Renata Salecl: **Človek človeku virus**

Aleš Berger: **Breze**

Andrej Ilc: **#Ta čas – 50 dni, 50 pesmi**

Zbirka je nastala med karanteno, v njej je izšlo 5 naslovov – gre za krajša, a prodorna besedila, ki vsak po svoje osvetlujejo epidemijo in njene posledice. V tem prispevku bom predstavila prve tri naslove in dodala še knjižico Johna C. Lennox **Kje je bog v času koronavirusa?** Pesniško zbirko *#Ta čas* bom predstavila v posebnem prispevku. Aleša Bergerja *Breze* mladim bralcem ne bom ponudila, zdi se mi, da razmišljanja nagovarjajo predvsem odraslo publiko. (Je koga branje zdaj še posebej zamikalo? ☺) Kaj pa če si ogledate tole povezavo? <https://sl.wikipedia.org/wiki/Lipogram>

Paolo Giordano: V času epidemije. Prev. Jerca Kos. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2020, 60 str. Prevedla Jerca Kos	»Bojim se, kaj vse bi se lahko spremenilo. Bojim se spoznanja, da so temelji civilizacije, kakršno poznam, kot hišica iz kart. Bojim se izničenja, pa tudi njegovega nasprotja: tega, da bi strah minil, ne da bi nas spodbudil k spremembam.« (str. 19) »Virusi so eni od številnih beguncev, ki jih povzroča uničevanje okolja. Drugi so bakterije, glive in praživali. Če bi nam uspelo za hip pozabiti na egocentrizem, bi sprevideli, da nas v resnici ne iščejo oni, temveč smo mi tisti, ki jih bezamo na plan.« (str. 43) »Epidemija nas torej vabi k premisleku in karantena je priložnost, da se ga lotimo. O čem naj bi premišljevali? O tem, da nismo samo del človeške skupnosti. Smo tudi najbolj invazivna vrsta v veličastnem, a krhkem ekosistemu.« (str. 46)
Tomaž Grušovnik: Karantenožofija: razmišljanja o pandemiji. Mladinska knjiga, 2020, 55 str.	»Če bi namreč bilo tako, da nas stiske »strezniijo«, potem bo že zdavnaj sprejeli potrebne ukrepe za zmanjševanje antropogenega, torej človekovega vpliva na okolje. Žal pa ni tako: v resnici se je izkazalo, da poglobljanje okoljske krize prav nič ne prispeva k zavedanju resnosti situacije.« (str. 29) »Kako ubrati zdravo mero med

Tomaž Grušovnik K A R A N T E N O Z O F I J A RAZMIŠLJANJA O PANDEMIJI 	restriktivnostjo ukrepov in varovanjem osebne svobode, je politična modrost, zanjo pa je potrebno to, kar je Aristotel imenoval razsodnost.« (str. 44–45) »Pandemija je tako lahko odličen izgovor za uvedbo strojnega sledenja državljanek in državljanov, avtomatskega profiliranja njihovih značajev, predvidevanja njihovih dejanj in digitalnega modeliranja kolektivne volje. Politična nevarnost brez precedensa ...« (str. 49)
Renata Salecl: Človek človeku virus. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2020, 80 str. 	»Ob začetku pandemije se je veliko govorilo o tem, da smo vsi v istem čolnu ter da smo v nevarnosti, ki jo predstavlja virus, vsi enaki. K temu je pripomoglo tudi to, da je kar nekaj zvezdnikov, državnikov in celo plemičev zbolelo za novim koronavirusom. Ko so mediji pričeli pisati o tem (...), se je ustvarjalo vzdušje, da virus ne loči med bogatimi in revnimi. Kaj hitro pa se je pokazalo, da v večini držav za virusom proporcionalno bolj zbolevalo revni. (...) To, ali imajo ljudje dostop do zdravstvenih storitev, testiranja ali se sploh lahko izolirajo ali pa morajo delati, je močno vplivalo na obolevnost in preživetje.« (str. 16) KO gremo od doma, nas virus lahko napade ali pa ga mi prenesemo drugim. Čeprav se je moč ubijanja demokratizirala, pa je izolacija postala način, kako se ta moč regulira.« (str. 19)

John C. Lennox, **Kje je bog v času koronavirusa?** Prev. Andrej Turk. Ljubljana: Družina, 2020, 88 str.

DVE KRONI

Kako pa nam lahko to pomaga pri soočanju s katastrofami in pandemijami?

Koronavirus se tako imenuje zato, ker po videzu spominja na krono (latinsko *corona*). Krona je simbol moči in suverenosti, ki jo ta virus zagotovo izkazuje nad življenjem ljudi. Čeprav je s prostim očesom neviden, milijonom, pravzaprav milijardam ljudi narekuje, kaj smejo početi in česa ne.

Koronavirus nam poleg tega neusmiljeno kaže našo ranljivost, nas spominja na našo umrljivost, ki jo tako radi odrivamo v pozabo, in opozarja na naš neurejen odnos do stvarstva in obratno.

Toda naše upanje leži v tisti drugi »koroni«: v trnjevi kroni, ki so jo Jezusu poveznili na glavo med njegovim sojenjem in pred njegovo usmrtnitvijo.

Ta krona nam razodeva, kako globok je prepad med ustvarjenim bitjem in njegovim Stvarnikom. Zemlja je Božje stvarjenje, ne naše. Nismo njeni lastni-

Skupno sporočilo različnih mislecev v teh knjižicah, ki me je vznemirilo, pa je: »Koronavirus se je pojavil kot opozorilo ... bati pa se je, da bo po pandemiji spet „vse po starem“«.

Vse te štiri knjižice so »**overcross**«: namenjene **odraslim**, obenem pa si mi zdijo primerne za **mlade bralce**, morda že za tiste **v 9. razredu OŠ**, zagotovo pa za **srednješolce in mladostnike**; kot nalašč so primerne za **medgeneracijsko izmenjavo mnenj**! Knjižice so drobne, besedila so tehtna, vendar pisana poljudno, vsem razumljivo, tudi osebno prizadeto, obenem pa z mnogo referencami s strokovnega področja pisca in tako lahko posežemo po nadaljnjih virih.

Spoštovane mentorice in spoštovani mentorji, če pa presodite, da je tema preveč boleča, se je ne lotite. Morda pa povabite k sodelovanju kakšnega strokovnjaka ...

O teh besedilih in njihovih avtorjih je nekaj ključnih informacij že na hrbtnih straneh knjižic; več jih lahko najdete na spletu, v knjižnici pa boste našli tudi druga dela teh avtorjev.

Spodbude za branje:

- So sploh potrebne? Vsi imamo namreč izkušnje s koronavirusom, vprašanja, stiske ... Bi se pogovarjali o tem?
- Knjižice razdelim v branje, po eno knjižico bralcu ali celo samo po nekaj poglavij iz knjižice. Skratka, poskrbim, da bomo vsi skupaj prebrali vse, potem pa drug drugemu poročamo, kaj smo prebrali, kako smo razumeli, kakšne odgovore smo dobili oz. kakšna nova vprašanja so se nam razprla. Kaj menijo ti štirje avtorji: zakaj je prišlo do koronavirusa?

- Pričakujem, da bodo bralci navajali tudi dnevne informacije, komentarje drugih mislecev, svoja občutenja, razmišljanja idr. Vse bo prav, toda pogovor skušam voditi tako, da ga usmerjam in poglobljam z razmišljanji iz teh knjižic.
- V času, ko pišem to predstavitev, naletim na tole:
"Naš način življenja, potrošnje in proizvodnje škoduje podnebjju in negativno vpliva na naše zdravje," je dejala evropska komisarka za zdravje in varnost hrane **Stella Kyriakides** in dodala, da nas je na to opomnila epidemija covida-19. Novi koronavirus je domnevno prešel z živali na ljudi, kar je posledica pritiska, ki ga vse večja potrošnja povzroča na naše naravne sisteme, še opozarja poročilo agencije. <https://www.rtvsllo.si/okolje/novice/s-poplavami-in-pozari-se-bomo-srecevali-vsakodnevno/535713>
- Zelo pazim, da prisotni ne postanejo še bolj zaskrbljeni. Zato jih opozorim na »pionirje boja s podnebno krizo« (glej: Boštjan Videmšek: [Plan B](#)) in na pesniško zbirko #Ta čas, ki je »Svojevrstna refleksija tega časa, ki mu vrhunska poezija nastavlja ogledalo, obenem pa v bralcu vsaj za hip vzbudi osvobajajoči občutek, da je, kljub vsemu, vsak dan praznik« (glej: Andrej Ilc: [#Ta čas](#)). Obe knjigi torej sodita k **nadaljnjim spodbudam za branje**. ☺
- Albert Camus: **Kuga**. Prev. Jože Javoršek. Ljubljana: Beletrina, 2020, 325 str., tudi v e-obliki, sicer pa je knjiga dostopna v več ponatisih vse od prvega izida leta 1965.

Roman Kuga, nobelovega nagrajenca Camusa, je po treh četrtinah stoletja še vedno zelo aktualen, saj se sooča z najglobljimi in najbolj občimi vprašanji človečnosti – pa naj ga beremo kot alegorijo ali kot kroniko izbruha elementarne nesreče v podobi epidemije, ki prizadene mesto Oran. <https://www.biblos.si/isbn/9789612846763>

- Mladostniki so roman morda celo že spoznali kot obvezno domače branje: <https://www.domacebranje.com/kuga/>

mag. Tilka Jamnik